

Ikäystävällisen kunnan arviointilomake

Apuväline vanhusneuvostoille

Arvioi oman kuntasi ikäystävällisyyttä asteikolla 1–3, jos kohde ei ole arvioitavissa/arvioitu 0

0= ei arvioitu, ei arvioitavissa

1= heikko, paljon parannettavaa

2= keskitasoa, jotakin on tehtävissä

3= hyvä, riittävä

Arvioinnin jälkeen tehdään yhteenveto eri alueista:

- A. Ympäristö ja rakennukset, pisteet yhteensä
Vanhusneuvoston kehittämissuositukset
  - B. Julkinen liikenne, pisteet yhteensä
Vanhusneuvoston kehittämissuositukset
  - C. Asuminen, pisteet
Vanhusneuvoston kehittämissuositukset
- jne..

Yhteenveto arvioinnista, pisteet ja kooste kehittämissuosituksista käsitellään oman kunnan vanhusneuvostossa.

Ehdotukset viedään oman kunnan/kaupungin päätöksentekoon.

Lisäksi tulokset käsitellään vanhusneuvostojen yhteisessä kokouksessa keväisin.

Kunta

Arviointipäivä

Kuntasi yhdyshenkilö: _____

Arviointiin osallistuneet: _____

Ympäristö ja rakennukset	Pisteet 1–3
1. Julkiset tilat ovat siistejä ja miellyttäviä.	
2. Puistoissa ja muilla ulkoilualueilla on tarpeeksi penkkejä, jotka ovat turvallisia ja huollettuja.	
3. Jalkakäytävät ovat hyvin hoidettuja, esteettömiä ja ne on varattu ainoastaan jalankulkijoille. Jalkakäytävien pinnoite ei ole liukas. Käytävät ovat leveitä ja katukivet matalia, jotta kulku pyörätuolilla on helpompaa.	
4. Pyörätiet ja jalkakäytävät on erotettu toisistaan.	
5. Suojateitä on tarpeeksi ja niitä pystyvät käyttämään eri tavoin liikuntarajoitteiset henkilöt. Suojatiet erottuvat visuaalisesti tai äänen perusteella. Liikennevaloristeyksissä kadun ylittämiseen tarkoitettu aika on tarpeeksi pitkä.	
6. Autoilijat antavat tietä jalankulkijoille risteyksissä ja suojateillä.	
7. Julkisten alueiden turvallisuuteen kiinnitetään huomiota hyvällä valaistuksella, poliisin partioinnilla ja yhteisötoiminnalla	
8. Palvelut sijaitsevat lähellä toisiaan ja pääsy niihin on esteetön.	
9. Ikääntyneille on erillisiä palvelujärjestelyjä, esimerkiksi erilliset jonot tai palvelutiskit.	
10. Opasteet ovat selkeitä rakennusten sisä- ja ulkopuolella. Istumapaikkoja on tarpeeksi, hisseihin on helppo päästä ja lattiamateriaalit ovat turvallisia.	
11. Julkisia wc:tä on tarpeeksi sisä- ja ulkotiloissa ja ne ovat siistejä, hyvin ylläpidettyjä sekä helppopääsisiä	
<i>Ympäristö ja rakennukset -osa-alue yhteensä</i>	
<i>Kommentteja ja kehittämis ehdotuksia:</i>	

Julkinen liikenne	Pisteet 1–3
1. Julkisen liikenteen maksut ovat yhdenmukaiset, selkeästi esillä ja edulliset.	
2. Julkinen liikenne on luotettavaa ja aikataulut säännölliset myös yöllä, viikonloppuisin ja loma-aikoina.	
3. Kaikki kaupunginosat ja palvelut ovat saavutettavissa julkisen liikenteen avulla, yhteydet ovat hyvät sekä reitit ja kulkuneuvot on selkeästi merkitty.	
4. Julkisen liikenteen ajoneuvot ovat siistejä, hyvin huollettuja, esteettömiä, ruuhkattomia ja niissä on istuimia, jotka on varattu vanhuksille ja liikuntarajoitteisille matkustajille	
5. Vammaisille on tarjolla omia julkisen liikenteen ratkaisuja.	
6. Kuljettajat pysähtyvät pysäkeillä ja odottavat matkustajien istuutumista ennen liikkeellelähtöä.	
7. Julkisten liikennevälineiden pysäkit sijaitsevat sopivilla paikoilla ja ne ovat turvallisia, siistejä ja selkeästi merkittyjä. Pysäkeillä on istumapaikkoja ja ne tarjoavat riittävän sääsuojan.	
8. Aikatauluista ja reiteistä on tarjolla kattavaa ja helposti ymmärrettävää tietoa.	
9. Rajoitettua julkista liikennettä korvataan vapaaehtoisilla ratkaisuilla.	
10. Taksit ovat kohtuuhintaisia ja esteettömiä. Kuljettajat ovat avuliaita ja ystävällisiä.	
11. Tiet ovat hyvässä kunnossa ja hyvin valaistuja. Viemäriaukot ovat katettuja.	
12. Liikenne on säänneltyä.	
13. Teillä ei ole näköesteitä.	
14. Liikennemerkit ja risteykset ovat selkeitä ja hyvin sijoitettuja.	

15. Ajo-opetusta ja kertauskursseja tarjotaan kaiken ikäisille henkilöille.	
16. Pysäköintialueet ovat turvallisia ja sopivasti sijoiteltuja. Parkkipaikkoja on riittävästi.	
17. Invapysäköintipaikkoja on riittävästi	
<i>Julkinen liikenne -osa-alue yhteensä</i>	
<i>Kommentteja ja kehittämisehdotuksia:</i>	

Asuminen	Pisteet 1–3
1. Ikääntyneille on tarjolla riittävästi asuntoja, joissa asumiskulut ovat kohtuulliset. Asunnot sijaitsevat alueilla, jotka ovat turvallisia, lähellä palveluita sekä muita asukkaita.	
2. Edullisia kodinhoitoon ja huoltotöihin liittyviä palveluita on saatavilla riittävästi.	
3. Asunnot ovat hyvätasoisia ja tarjoavat riittävästi suojaa ja turvallisuutta.	
4. Asunnon sisätiloissa ja kerrostalojen yhteisissä tiloissa on helppo liikkua.	
5. Kodin muutostyöt ovat mahdollisia ja edullisia. Palvelujen tarjoajat ymmärtävät ikääntyneiden tarpeet.	
6. Julkiset ja yksityiset vuokra-asunnot ovat puhtaita, hyvin ylläpidettyjä ja turvallisia.	
7. Vammaisille ja heikkokuntoisille vanhuksille on tarjolla riittävästi kohtuuhintaisia	

asuntoja. Asuntoihin on saatavilla tarvittavat palvelut.	
<i>Asuminen -osa-alue yhteensä</i>	
<i>Kommentteja ja kehittämissuhteita:</i>	

Osallistuminen	Pisteet 1-3
1. Ikääntyneitä houkuttelevia tilaisuuksia pidetään julkisissa tiloissa kuten kirjastoissa, asukastuvilla, puistoissa ja kunnallisissa liikuntapaikoissa. Kiinnitetään huomiota syrjäytymisvaarassa oleviin.	
2. Erilaisiin tapahtumapaikkoihin on helppo päästä julkisilla kulkuneuvoilla ja ne ovat esteettömiä ja hyvin valaistuja. Aktiviteeteista ja tapahtumista sekä niiden esteettömyydestä ja liikenneyhteyksistä on tarpeeksi tietoa.	
3. Tapahtumien aikataulut sopivat ikäihmisille. Tarjotaan erilaisia aktiviteetteja palvelemaan eri vanhusryhmien tarpeita.	
4. Aktiviteetteihin ja tapahtumiin voi osallistua sekä yksin että muiden seurassa.	
5. Aktiviteetit ja tapahtumat ovat kohtuuhintaisia eikä niihin sisälly piilokuluja.	
<i>Osallistuminen -osa-alue yhteensä</i>	
<i>Kommentteja ja kehittämissuhteita:</i>	

Arvostus ja sosiaalinen inklusio	Pisteet 1–3
1. Ikääntyneiden mielipiteet otetaan säännöllisesti huomioon yksityisten ja julkisten palvelujen kehittämisessä ja suunnittelussa.	
2. Erilaisia tarpeita palvelevia tuotteita ja palveluita on tarjolla yksityisesti ja julkisella puolella.	
3. Palvelujen henkilökunta on kohteliasta ja avuliasta.	
4. Ikääntyneet ovat esillä tiedotusvälineissä ja heitä käsitellään positiivisesti ilman stereotyyppiä.	
5. Julkiset tapahtumat ja paikat suunnitellaan eri sukupolvien edustajille ja niiden suunnittelussa otetaan huomioon eri-ikäisten tarpeet ja mieltymykset.	
6. Ikääntyneet huomioidaan myös perheille suunnatuissa tilaisuuksissa.	
7. Kouluissa tarjotaan mahdollisuuksia saada tietoa ikääntymisestä ja ikääntyneitä ihmisiä on mukana koulujen toiminnassa.	
8. Ikääntyneiden yhteiskunnallinen kontribuutio tunnustetaan.	
9. Myös huonossa taloudellisessa tilanteessa olevilla vanhuksilla on mahdollisuus käyttää julkis-, vapaaehtois- ja yksityissektorin palveluja	
<i>Arvostus ja sosiaalinen inklusio -osa-alue yhteensä</i>	
<i>Kommentteja ja kehittämissuhteita:</i>	

Yhteiskunnallinen osallistuminen ja työelämä	Pisteet 1–3
1. Ikääntyneille henkilöille on tarjolla joustavia mahdollisuuksia vapaaehtoistyöhön. Heille tarjotaan koulutusta ja opastusta.	
2. Ikääntyneiden työntekijöiden ominaisuuksia tuetaan ja hyödynnetään.	
3. Ikääntyneille työntekijöille on tarjolla joustavia ja kohtuullisesti palkattuja työpaikkoja.	
4. Iän perusteella tapahtuva syrjintä on kielletty henkilökunnan palkkaamisessa, irtisanomisissa, ylennyksissä ja koulutuksessa.	
5. Työympäristöjä pystyy muuttamaan vammaisten tarpeita vastaavaksi.	
6. Tuetaan ikääntyneiden ryhtymistä yrittäjiksi.	
7. Julkisen, yksityisen ja vapaaehtoissektorin toimielimet kannustavat ikääntyneitä osallistumaan päätöksentekoon.	
8. Ikääntyneille tiedotetaan mahdollisuuksista jatkaa työntekoa eläkeiän jälkeen.	
<i>Yhteiskunnallinen osallistuminen ja työelämä -osa-alue yhteensä</i>	
<i>Kommentteja ja kehittämis ehdotuksia:</i>	

Tiedonvälitys	Pisteet 1–3
1. Tehokas perustason tiedonvälitys tavoittaa kaiken ikäiset kaupunkilaiset.	
2. Tiedonvälitys on koordinoitua, säännöllistä ja tieto on helposti saatavilla.	
3. Ikääntyneitä kiinnostavaa tietoa on säännöllisesti tarjolla.	
4. Suositaan helposti ymmärrettävää suullista tiedonvälitystä.	
5. Syrjäytymisvaarassa olevat ikääntyneet saavat henkilökohtaista tiedonvälitystä.	
6. Julkiset ja kaupalliset palvelut tarjoavat henkilökohtaista palvelua pyydetessä.	
7. Painettu tieto on tarjolla tarpeeksi isolla ja selkeällä kirjasinkoolla painettuna, otsikointi on selkeää.	
8. Suullinen ja kirjallinen tiedonvälitys on yksinkertaista, selkeää ja avointa.	
9. Puhelinvastaajapalveluissa käytetään selkää ohjeistusta ja vastaajan viesti on mahdollista kuunnella uudestaan.	
10. Ilmainen tai edullinen internetyhteys on tarjolla julkisissa paikoissa kuten kirjastoissa tai asukastuvilla.	
11. Laitteissa kuten kännyköissä, radioissa ja televisioissa on suuret näppäimet	
<i>Tiedonvälitys -osa-alue yhteensä</i>	
<i>Kommentteja ja kehittämisehdotuksia:</i>	

Sosiaali- ja terveystalvelut	Pisteet 1-3
1. Terveystalvelu- ja tukitalveluja on tarjolla riittävasti terveyden edistämisen, säilyttämisen ja palauttamisen kannalta.	
2. Kotona tarjottavat talvelut sisältävät terveystalvelu- ja hoivatalveluja sekä kodinhoitoa.	
3. Sosiaali- ja terveystalvelujen sijainti on keskeinen ja ne on helppo saavuttaa eri kulkuvälineillä.	
4. Vanhusten talvelukeskukset ja asunnot sijaitsevat lähellä talveluita ja alueen muuta asutusta.	
5. Vanhusten käyttöön tarkoitettut rakennukset ovat turvallisia ja esteettömiä.	
6. Ikääntyneille on tarjolla selkeää ja helposti ymmärrettävää tietoa sosiaali- ja terveystalveluista.	
7. Henkilökunta kunnioittaa ikääntyneitä asiakkaita ja heidät on koulutettu ottamaan huomioon ikääntyneiden tarpeet.	
8. Taloudelliset esteet julkisten talvelujen käytölle on minimoitu.	
9. Kaikenikäisten asukkaiden tekemää vapaaehtoistyötä pyritään tukemaan.	
10. Kaupungissa on riittävästi hautausmaita ja niille on helppo päästä.	
11. Kaupungin turvallisuutta koskevissa suunnitelmissa otetaan huomioon ikääntyneiden heikkoudet ja kyvyt.	
12. Talvelujärjestelmä on koordinoitu ja hallinnollisesti yksinkertainen.	
<i>Sosiaali- ja terveystalvelut -osa-alue yhteensä</i>	
<i>Kommentteja ja kehittämisehdotuksia:</i>	

